

רע"פ 8570/20 - אדהם עאסי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8570/20

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: אדהם עאסי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בעפ"ג 56841-09-20 מיום 8.11.2020 שניתן על ידי כב' השופטים יחיאל ליפשיץ, גלית ציגלר ושמואל מנדלבוים

בשם המבקש: עו"ד פהדנסיבחהג'; עו"ד ששון בר עוז

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים ליפשיץ, ג' ציגלר וש' מנדלבוים) מיום 8.11.2020 בעפ"ג 56841-09-20.

בפסק הדין התקבל ערעור המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בעכו (כב' השופטתש' פיינסוד-כהן) בת"פ 5095-02-19 ועונשו של המבקש הועמד על 26 חודשי מאסר תחת 13 חודשים.

ההליך בבית משפט השלום

1. המבקש הורשע על פי הודאתו בשש עבירות של גניבה לפיסעיף 384 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) שיוחסולות בת"פ 5095-02-19 (להלן: התיק העיקרי), בגין גניבה של ביגוד, מוצרי מזון ותחליפי חלב לתינוקות, עמוד 1

מחנאות,בסככוללשלכ-4,000 ש"ח.

2. בנוסף הורשע המבקש בעבירות בשבעה תיקים שצירף, על פי הפירוט הבא:

(-) 12 עבירות גניבה (בגין גניבת תחליפי חלב לתינוקות מחנאות, גניבת שטרות כסף מתיק וגניבת טלפון סלולרי מתיק); עבירת איומים לפי סעיף 192 לחוק כלפי קצין ביטחון של חנות שערכב אותו לאחר שנתפס; ושלוש עבירות של הפרת הוראה חוקית.

(-) עבירת היזק לרכוש, לפי סעיף 452 לחוק; עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות של תקיפת בת זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק; ועבירת איומים, לפי סעיף 192 לחוק (ת"פ 16418-15-16) (להלן: תיקהאלימותבמשפחה).

3. ביום 13.8.2020, ניתן גזר דינו של המבקש, כך שהוטלו עליו 13 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה בגין עבירות של איומים, רכוש או הפרת הוראה חוקית. וזאת על פי הפירוט הבא:

בגין העבירות בתיקהאלימותבמשפחה, השיתביתהמשפטעלהמבקש 6 חודשימאסרבפועל, לצדהפעלתעונשמאסרעלתנאיבן 10 חודשיםבגיןעבירתאיומים, שירוצהבחופף.

בגין העבירות בתורהתיקים, השיתביתהמשפטעלהמבקש 9 חודשימאסרבפועל, תורהפעלהשלשנימאסריםמותניםנסופיםבגיןעבירותרכוש - בני 4 ו-5 חודשים-בחפיפהמלאה, הביןהמאסריםמותניםעצמםהמולעונשהמאסרבגזרההדיןהנוכחי, ובסךהכל 9 חודשימאסרבפועל.

לבסוף, קבע בית המשפט כי העונש של 10 חודשי מאסר בפועל בתיק האלימות במשפחה, והעונש של 9 חודשי מאסר בפועל בתיק התיקים, ירצו בחפיפה חלקית של 6 חודשים. וכך, כאמור, הועמד עונשו הכולל של המבקש על 13 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו מיום 24.2.2020.

ההליך בבית המשפט המחוזי

4. ביום 25.9.2020 הגישה המשיבה הודעת ערעור על קולת העונש לבית המשפט המחוזי, ללא נימוקי ערעור. זאת, משום שגזר הדין ניתן ללא נימוקים ואלו לא ניתנו במועד מאוחר שצוין בגזר הדין ואף לא בהמשך בקשות שהגישה המשיבה לבית משפט השלום. ביום 29.9.2020, הורה בית המשפט המחוזי לבית משפט השלום לנמק את גזר הדין עד ליום 13.10.2020, ובמועד אחרון זה ניתנו נימוקים מפורטים בגדרם נקבעו, בין היתר, מתחמי הענישה בגין תיק האלימות במשפחה (3-16 חודשי מאסר) ובגין יתר התיקים (3-24 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית).

5. ביום 15.10.2020, ובטרנסמיע הערעור, שוחרר המבקש ממאסר, לאחר ניכוי ימי מעצרו בכלל התיקים ולאחר שמאסרו המלא, שממנו עתיד היה להשתחרר ביום 5.11.2020, קוצר בשחרור מנהלי.

6. ביום 8.11.2020, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעור המשיבה על קולת העונש בקבעו כי העונש שהושת על המבקש מחייב התערבות והחמרה. בפסק דינו עמד בית המשפט על עברו הפלילי העשיר של המבקש בעבירות רכוש, אלימות, סמים והפרת הוראה חוקית ועל המלצת שירות המבחן לענישה מוחשית הרתעתית בדמות מאסר ועל שילובו בהליך טיפולי ייעודי להתמכרויות במסגרת המאסר, כשברקע העבירות עומדת התמכרותו לסמים וקיים סיכון גבוה להישנות התנהגות עוברת חוק מצדו. נוכח האמור, קבע בית המשפט כי עונש המאסר שהוטל על המבקש בגזר הדין, אינו נותן מענה לצורך בהגנה על הציבור כמו גם לשיקול ההלימה בענישה, בהתחשב בסדרת העבירות בהן הורשע המבקש, הכוללות עבירות רכוש, הפרת צווים שיפוטיים ועבירה חמורה של אלימות במשפחה.

לפיכך, מצא בית המשפט המחוזי להתערב הן במתחם העונש שנקבע לעבירת האלימות במשפחה שהרף התחתון בו נמוך יתר על מידה, והן בעונש בגדרו ולהעמידו על 10 חודשי מאסר חלף 6 חודשי המאסר בגזר דינו של בית משפט השלום. לעומת זאת, נמנע בית המשפט מלהתערב בעונש שנגזר על המבקש בגין עבירות הרכוש, אף כי סבר כי הוא עונש מקל.

7. עוד ראה בית המשפט המחוזי להתערב באופן החפיפה בין העונשים ובאופן הפעלת שלושת המאסרים המותנים שעמדו נגד המבקש. זאת, לאור הוראת סעיף 58 לחוק הקובעת ברירת מחדל של הפעלת מאסר על תנאי במצטבר לעונש המאסר שנקבע; העובדה כי לו היו כלל העונשים נמנים במצטבר היה עונשו של המבקש עומד על 34 חודשי מאסר; ונסיבות העניין ובהן החזרה על עבירות הרכוש, היעדר טיפול בבעיית ההתמכרות, הצורך בהרתעה והערכת שירות המבחן באשר למסוכנות הגבוהה הנשקפת מן המבקש והמלצתו על ענישה הולמת ומשמעותית.

לפיכך קבע בית המשפט המחוזי, כי 10 חודשי המאסר המותנה שהופעלו בגין עבירות האלימות במשפחה, ירוצו בחפיפה חלקית של 8 חודשים, וחודשיים במצטבר, כך שבגין עבירות אלה ירצה המבקש 12 חודשי מאסר בפועל.

כן נקבע כי המאסרים המותנים בגין עבירות הרכוש, של 4 ו-5 חודשים, ירוצו בחפיפה מלאה ביניהם, אך יופעלו במצטבר לעונש של 9 חודשי מאסר, כך שבגין עבירות הרכוש ירצה המבקש 14 חודשי מאסר בפועל.

לבסוף, נקבע כי שתי תקופות מאסר אלו ירוצו במצטבר, כך שהמבקש ירצה תקופת מאסר כוללת של 26 חודשי מאסר בפועל.

בית המשפט המחוזי מצא גם להוסיף ולקבוע עונש מאסר מותנה בגין עבירות אלימות (למעט עבירות איומים), עונש שנעדר מגזר הדין חרף הרשעת המבקש בעבירות אלימות.

8. בית המשפט המחוזי נתן דעתו לכך, כי פסק דינו יחייב החזרת המבקש למאסר מאחורי סורג ובריא לאחר שכבר שוחרר ומצא כי בהתאם לפסיקת בית משפט זה מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת. נקבע כי קולת

העונש שהשית בית משפט השלום מחטיאה את מטרת הענישה בהתחשב בעבירות אותן ביצע המבקש, לאור עקרון ההלימה, החפיפה הבלתי מבוססת בין העונשים והסיכון הגבוה להישנות התנהגות עבריינית מצד המבקש, ומצדיקה את ההחמרה בעונשו גם כשהתוצאה היא השבתו למאסר מאחורי סורג וברח. עוד נקבע כי יש להניח שאלמלא שוחרר המבקש ממאסרו, היה נגזר עליו עונש חמור יותר.

על פסק דינו של בית המשפט המחוזי הגיש המבקש בקשת רשות ערעור, היא הבקשה שלפניי.

נימוקי הבקשה

9. המבקש טוען כי בית המשפט המחוזי שגה כשהכפיל את עונשו והחזירו למאסר מאחורי סורג וברח, לאחר שריצה כמעט אתמלוא עונש המאסר שנגזר עליו ושוחרר, באופן שאינו מתיישב עם פסיקת בית משפט זה. לטענת המבקש, לא ניתן כל משקל לעיוני הדין הריג שנגרם לו בשל מסירת נימוקי גזר דינה של הערכאה הדיונית באיחור והשתתות המשיבה בהגשת הערעור עד שלושה ימים לפני תום המועד להגשתו ומבלי שעידכנה את בית המשפט המחוזי בסד הזמנים לשחרורו. עוד טוען המבקש כי העונש שהטיל עליו בית המשפט המחוזי חורג לחומרה באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנהוגה וכי לא היתה הצדקה להחמיר כך בעונשו, בין היתר, לאור החיסכון הרב בזמן שיפוטי, עת עשה המבקש "ניקוי שולחן" וצירף יחדיושמונה תיקים פליליים בהם הודה והביע חרטה; הזמן הרב שעבר מאז ביצוע חלק מן העבירות, שרובן ברף התחתון מבחינת חומרתן; והעובדה שהיחסים עם בת זוגו דאז השתפרו והיא אף ביקשה להקל בעונשו.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעורב"גלגולשלישי" תינתן במקרים בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינם של הצדדים, אובמקרים חריגים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי אולעיוותדין(רע"פ 6941/20 משי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (29.10.2020) (להלן: עניין משי)). הבקשה שלפניי ממוקדת בעניינו הפרטני של המבקש ואינה מעוררת כל שאלה משפטית עקרונית. כך גם לא מצאתי כי מתקיים חשש לאי-צדק או לעיוות דין בשל החזרת המבקש למאסר לאחר שכבר שוחרר ממנו.

11. כבר נפסק, כי החמרת עונש המאסר של אסיר שהשתחרר, באופן שמוביל להחזרתו לכותלי בית הסוהר, תעשה בנסיבות מיוחדות ונתונה לשיקול דעת ערכאת הערעור, אשר תשקול, בין היתר, את האינטרס הציבורי הטמון בכך(עניין משי, פסקה 7; ע"פ 4038/14 מדינת ישראל נ' אבו עאבד, פסקה 7 (15.7.2014)). בענייננו, בית המשפט המחוזי מצא כי העונש שהטילה הערכאה הראשונה מחטיאה את מטרת הענישה (ע"פ 652/88 מדינת ישראל נ' סעדיה, פ"ד מב(4) 527, 523 (1989)). משכך קבע בית המשפט, כי התקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות להחמיר בעונשו של המבקש ולהשיבו למאסר מאחורי סורג וברח. לאמצאתי כינפלגםבקביעהזו.

גזר דינו של בית משפט השלום אינו מבטא באופן ראוי את עקרון ההלימה, שביסוד הוראות החוק ביחס להבניית שיקול הדעת בענישה. זאת, לאור החזרה הנשנית של המבקש על עבירות הרכוש וחומרת עבירת התקיפה כלפי בת זוגו. לכך יש להוסיף את אופן הפעלת המאסרים המותנים באופן שלא נתן כל ביטוי עונשי להפעלת העונשים המותנים ואת גזירת העונש הכולל תוך חפיפה בין העונשים בגין עבירות הרכוש והאלימות במשפחה.

אכן, יש טעם לפגם באופן התנהלות ההליכים בבית משפט השלום ובית המשפט המחוזי אף מתח ביקורת על אופן מתן גזר הדין, תוך פיצולו לחלק אופרטיבי ולנימוקים, ועל השהיית נימוקיו. אולם, לאחר שעיינתי בפרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי ולאור דברי באת-כוח המשיבה שם (פרוטוקול מיום 28.10.2020, עמוד 8 שורה 28), לא מצאתי כי יש ממש בטענות המבקש כלפי המשיבה בעניין זה, אף כי טוב היה לו היתה המשיבה מבקשת לקבוע דיון בזמן קרוב משגם מועד שחרורו המלא של המבקש היה קרוב. מכל מקום, לא מצאתי כי יש בהתנהלות דיונית זו כדי להצדיק מתן רשות ערעור משיקולי צדק. ויודגש, עונשו של המבקש בא בגדרי מתחמי הענישה שנקבעו בבית משפט השלום, משקף את הנסיבות המקלות שפורטו בטיעוניו, אינו ממצה את הדין עימו ואינו חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנהוגה (טענה שנטענה בעלמא וללא כל סימוכין) ולכן אינו מצדיק מתן רשות ערעור (ראו בן רבים: רע"פ 5833/20 דרדיק נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (17.9.2020)) ואף סביר להניח כי עונשו של המבקש היה חמור יותר אלמלא אותן נסיבות דיוניות ייחודיות.

12. סוף דבר, הבקשה נדחת.

ניתנה היום, כ"א בטבת התשפ"א (5.1.2021).

ש ו פ ט